మల్లన్న నర్సిగాణ్ణి ఎక్కడ చూశాడు? ఎంత ప్రయత్నించినా గుర్తుకురాదేం? కాని తను పోచమ్మకు మాట ఇచ్చాడు. ఏం చెయ్యగలడు?

కుక్క మొరగడం విని ఉలిక్కిపడి లేచాడు మల్లన్న. వంటినిండా గొంగడి కప్పుకుని లేచి నిలబడ్డాడు పొలం గట్టున చలి కాచుకుంటూ కూచున్న ఈరయ్యను కేకేసి "ఎందుకు ఈరయ్యా కుక్క అట్ల మొరుగుతున్నది ?" అని ప్రశ్నించాడు

"సాయిగాడు ఉరుకుతున్నడు అందుకే కుక్క మొరుగుతున్నది" అని అక్కడినుంచే జవాబిచ్చాడు ఈరయ్య

మల్లన్న పొలాలమధ్య ఎవరో పరుగెత్తుతుండడం చూశాడు చూసి వాడు ఎందుకు పరుగెత్తుతున్నాడో తెలుసుకుందామని ఈరయ్య ఉన్నచోటికి నడిచాడు

"ఏంది ఈరయ్యా, ఏం సంగతి ? వాడు ఎందుకు ఉరుకుతున్నడు ?" ప్రశ్నించాడు మల్లన్న ఈరయ్యను

"నిన్న రాత్రిల కూని జరిగిందంట"

రెండవ బహుమతి కథ

ఎంటి ? కూని ? ఎక్కడ ? ఎవర్ని ?" ప్రశ్నలవర్షం కురిపించాడు మల్లన్న

"సత్తెనపల్లి కిష్టయ్యగారింట్ల నిన్న రాత్రిల దొంగలు కన్నం ఏసిండ్రంట అల్లు లేసేటప్పటికి పెద్ద కొట్లాట జరిగి గా కొట్లాటలో ఒకడు సచ్చిపోయిండంట . .."

"గిప్పుడు సాయిగాడు యాడికి పోతుండు ?"

"పోశమ్మ ఇంటికి"

"గాడికెందుకు ? నరసిగాడికి అండ్ల ఏమన్నా సమ్మంద మున్నదా ఏం కత ?"

"ఏమో ఎవడికెర్క !"

మల్లన్న తిన్నగా ఇంటికి వెళ్లాడు మొహం కడుక్కుని వచ్చి సావిట్లో చతికిలబడి 'చా' కోసం ఎదురుచూడ సాగాడు రాత్రంతా నిద్రలేకపోవడం వల్ల తలపోటు మొదలయింది తన భార్య యాది చేసిన వేడివేడి 'చా' గొంతులో పడితే ఎంతటి తలపోటయినా ఇట్టే ఎగిరిపోతుంది

రోజూ తను మొహం కడుక్కునేలోగా 'చా' సిద్ధంగా ఉండేది. కాని ఆరోజు మాత్రం ఇంకా తయారుకాలేదు.

"యాదీ ! ఇయ్యాలేంటే బారెడు పొద్దెక్కినా ఇంకా 'చా' కాలేదేంటి ?"

పొయ్యిముందు కూర్చుని మండుతున్న కట్టెలను చూస్తూ, పరధ్యానంగా ఉన్న యాదికి అతని మాటలు వినిపించలేదు.

"ఏయ్ యాదీ!"

"ఓ ... ."

" 'చా' అయిందా అంటున్నా"

(54-వ పేజీ చూడండి)

వచ్చినవారు కొండవీటిలో గూడ కనబడలేదు.

దుగ్గన : ఇంకొక చమత్కారము గమనించావా! నేటి ఉదయమునుండి రాయడు మా బావని నిలిచే తీరు మాట్లాడబోయే వైఖరి కూర్చుండే పద్ధతి, నడిచేవిధము, పద్యముచదివే ఫక్కి—అన్నీ వంకర లతో సహా, అనుకరిస్తున్నాడు. పరిహాసమేమో అని మొదట నాకు కొంత కోపము రా సాగినది. తుదకు గౌరవమే అని తెల్సుకున్నాను.

పోతన : అంతేనా నీవు గమనించినది!

దుగ్గన : ఆయన క్రీడాభిరామము పద్యాలు సరిగా మా బావ పద్యాలే అనుకున్నాను. చెప్పకపోతే మా బావ వ్రాసినవే హరించినా డనుకొనేవాడను.

పోతన : వెర్రి దుగ్గన్నా, ఏమి నీ తెలివి తేటలు! ఆయన పద్యాలలో మీ బావ పద్యాలలో లేని రెండు విశేషాలున్నవి.

దుగ్గన ఉలిక్కిపడి ఎర్రవడ్డ ముఖముతో "ఏమిటో అవి?" అన్నాడు

పోతన : ఏమిటా? చెప్పమంటావా? పద్యము ధాటీగా సాగిపోతూ మధ్య నీరస నిరర్థకపదాలు పడ డము ఒకటి. ఆ తీగ సాగుడులో వ్యాకరణ దోషాలు దొర్లడము, రెండు.

దుగ్గన పకపక నవ్వినాడు. ఈ సంభాషణము శ్రీనాథుని చెవులలోబడి, 'వృద్ధిలోనికి రాదగినవారే' అనుకొనెను.

వల్లభరాయడు అన్నట్లే వారి విజయనగర యాత్ర యెట్టి యొడిదుడుకులు లేకుండ సాగు

కవిసార్వభౌముడు

చున్నది. రోజుకు సామాన్యముగా రెండు యోజనములచొప్పున పరిక్రమించుచున్నారు. మహా శివరాత్రినాడు, నిలిచిన బసలోనే ఉపవసించి శ్రీశైల మల్లికార్జునుని దిక్కుమొగమై మహాశివరాత్రి దీక్షా నియమముతో యామము లెనిమిదింటను రుద్రాభి షేకములు కావించి మరునాడు విందు కుడిచి ప్రయా ణమైరి.

వారి యాత్రలో మధ్య మధ్య నొక్కొటే చిక్కు తటస్థించుచు వచ్చెను. వెంట దెచ్చుచున్న వరి బియ్యము తరుగుచు వచ్చినప్పుడు మజిలీ గ్రామ ములలో బియ్యము దొరకనందున అప్పుడప్పుడు జొన్నన్నము, సజ్జన్నము, మొక్కజొన్నన్నము తినుట తప్పుటలేదు.

అట్లు జొన్నన్నము ప్రాప్తమైన మొదటి రోజున భోజనవేళలో ఎవ్వరికి ముద్ద మ్రింగుడు పడలేదు. అక్కనసూరి శ్రీనాథు డర్చించు మహే శ్వరుని సంబోధించి యిట్లనెను.

"గరళము మ్రింగితి నంచుం
బురహర, గర్వింపబోకు, పో పో పో నీ
బిరుదిపుడు కానవచ్చెడి
మెరసెడి రేనాటి జొన్నమెదుకులు తినుమీ!"

శ్రీనాథుడు "మా మహేశ్వరు డివియు హరించు కొన్నాడు. చేతకానిది మనకే!" అనెను.

అట్టి యవస్థయే కుందుగడ్డలో తటస్థించి నది. గ్రామీణు లాదరించి పుష్కలముగా సరకు లిచ్చి భోజనార్థమై పచ్చి ముత్యములవలె మెరమెర లాడుచున్న మొక్కజొన్న లొసగిరి. జనులు మరి యొక ధాన్యము ఆరగింతురని కూడ ఎరుగనట్టి అమాయికులు. ఆ కొండభూములలో కష్టపడి పని చేయుటచే ఉన్నతకాయులై, బలిష్ఠులై యుండిరి. శ్రీ విద్యానగర ప్రభువుల సేనలో భటుల నెంద రినో అక్కడినుండియే ఏరుకొనుచుండిరని గ్రామో ద్యోగులు సగర్వముగా విన్నవించుకొనిరి. శ్రీనాథు డెంతయు ప్రీతుడై ఈ పద్యము చెప్పెను:

"మందరాద్రిసమములు మానవు లందరు
చందమామ కూన లిందుముఖులు
కందులేని మౌక్తికంబులు జొన్నలు
కుందనంపుబెడ్డ కుందుగడ్డ"

కరణము వెంటనే వూరి అగసాలిని పిలిపించి రాగి రేకుపై నా పద్యము వ్రాయించెను. ఇప్పటికిని ఆ యూరిలో రక్షరేకులపై నీ పద్యమే మంత్రమువలె లిఖించుచుందురు.

మొత్తముమీద నిట్టి చమత్కారములేతప్ప ఎట్టి విపరీతములు లేకుండ ప్రయాణము సాగి నది. అట్లు సాగి సింగన ప్రధాని ముందుగా నిర్ణ యించిన ప్రకారమే వారు కొండవీటినుండి బయలుదేరిన ఇరువదియొకటవనాటి మధ్యాహ్న వేళకు శ్రీవిద్యానగర బహిఃప్రాకార ప్రాచీగోపురము సన్నిధికి చేరికొనిరి. (సశేషం)

ఇజ్జత్

(25-వ పేజీ తిరువాయి)

"అయింది .... అయింది" అంటూ తొంద రగా గిన్నెను పొయ్యిమీది నుంచి కిందికి దింపింది యాది.

భార్య యిచ్చిన గ్లాసు అందుకుని, ఒక్క గుక్క 'చా' నోట్లో పోసుకున్నాడు మల్లన్న. వెంటనే కనుబొమలు పైకెత్తి భార్య మోహం లోకి వింతగా చూశాడు. అతని పెదవులమీద చిరునవ్వు చిందులు తొక్కింది.

"ఇయ్యాల పరేశాన్‌గా ఉన్నవేంటి యాదీ?" అన్నాడు మల్లన్న.

"గోడ నానుకుని, ఎటో చూస్తున్న యాది ఉలిక్కిపడి "ఎందుకు ? ఏమయింది ?" అని అడిగింది.

"ఇంకా ఏమయిందని అడుగుతున్నావ్ ? 'చా' లో శక్కరే ఎయ్యలేదుగదే ? ఎన్నడూ నువ్విట్ల సెయ్యలె. ఇయ్యాల ...."

అంతలో బయటినుంచి 'మల్లన్నా' అని కేకేశా రెవరో.

ముప్పై, నలభై ఇళ్ళున్న ఆ పల్లెకు మల్లన్నే నాయకుడు. మల్లన్నంటె ఆ పల్లెలోనివా రందరికీ గౌరవాదరాలున్నాయి. "మల్లన్న ఉండేదాకా మాకేం ఫికర్‌లేదు" అంటుంటారందరూ. ఎవరికి ఇబ్బంది కలిగినా, ఏ సమస్యలు ఎదురైనా మల్లన్నే పరిష్కరించాలి. ఆ పల్లె ప్రజలంతా ఒకే కుటుంబం, దానికి మల్లన్నే యజమాని.

"ఎవరు పోశమ్మనా ? దా పోశవ్వ దా !" అని లోపలికి ఆహ్వానించాడు మల్లన్న. పోచమ్మ లోప లికి వచ్చింది. ఆమెకు అరవైయేళ్ల వయసుండ వచ్చు. ముడుతలుపడ్డ మోహం, జీవితంలో అనేక

"సత్తెనపల్లి సాయిగాడు మీ యింటికాడికి వచ్చిండంట గదా, ఏమన్నాడు పోశవ్వా ?" అని అడిగాడు మల్లన్న.

ఆమె తల బాదుకుంటూ అంది : "నా గాచారం మల్లన్న. మన నర్సిగాణ్ణి పట్కపోతరంట."

"ఆడ్నెందుకు పట్కపోతరవ్వ ? ఆడేం సేసిం డంట ?"

"గా దొంగముండాకొడుకుల సావాసం సెయ్య కురా అని ఎన్నిసార్లు మొత్తుకున్నగాని నా మాట ఇనలేదు ఆడు. ఎప్పటికైనా యీడు పోలీసోల్ల సేతికి సిక్కక మానడు అని నాకు ముందే ఎర్క. నాకు ఆడొక్కడే కొడుకు. ఇగ నేనుగూడ ముసలి ముండ నయిపోయిన. నా మీదన్నా ఆడికి ఇదుం డొద్దా సెప్పు మల్లన్నా ? సెడ్డోల్ల సావాసం సేసిండు. తని లా సెడిపోయిండు. ఆడ్ని పోలీ సోల్లు పట్కపోతరంట .... ఇగ నేనేం సెయ్యాలె సెప్పు మల్లన్నా ...." అని రోదించసాగింది. పోచమ్మ.

"ఏడ్వకు పోశవ్వ. నే నున్న గద. అంతా సూస్కుంట. నువ్వు పోయి నరిసిగాణ్ణి తోల్కరా .... అట్ల ఎవర్నంటె అల్లని పోలీసోల్లు ఎట్ల పట్కపోతరు ? నే నడుగత." అంటూ తన భార్య తెచ్చిన రెండో గ్లాసులోని 'చా'ని త్రాగి గ్లాసును ఆమెకు తిరిగి ఇచ్చాడు. యాది మోహంలో భయాందోళనలు స్పష్టంగా కనిపిస్తున్నాయి.

ఇంటికి వెళిన పోచమ్మ పది నిముషల తరు వాత మళ్లీ తిరిగివచ్చి మరింత బిగ్గరగా ఏడవ నారంభించింది.

"ఏడవకు పోశమ్మ. నర్సిగాడు వచ్చిండా?" అని అడిగాడు మల్లన్న.

"ఆడింట్లో లేడు మల్లన్నా, ఎర్లిపోయిండు. యాడికి పోయిండో ఏమో ! .... పోలీసోల్లకి సిక్క కుంట పారిపోయిండేమో .... అయ్యో .... ఇగ నేనేంసేతు మల్లన్నా ?"

"నువ్వేం ఫికర్ సేయకు పోశవ్వ. నేను ఆడ్ని ఎతికిపిస్త. నా పానాలయిన ఇచ్చి, ఆడి పానం కాపాడుత. సరేనా ? ఇగ వూకో ...." అని ఆమెను సమాధాన పరిచాడు మల్లన్న. పోచమ్మ కళ్లనీళ్లు తుడుచుకుంటూ అక్కడినుంచి వెళ్లి పోయింది.

అప్పటికప్పుడే వూళ్లో వాళ్లందరూ మల్లన్న ఇంటిముందు గుమిగూడారు. వాళ్లల్లో ఎవరికీ నరసిగాడిమీద కొంచెం కూడా సానుభూతి లేదన్న విషయం మల్లన్నకు బాగా తెలుసు. నరసిగాడి వలన ఏదోఒకవిధంగా బాధపడినవాళ్ళే అందరూ. వాడు ఒకరి కోళ్లను దొంగలిస్తే మరొకరి మేకలనే దొంగలించుకుపోయాడు. ఎందరిండ్లకో కన్నం వేసి డబ్బును దోచుకున్నాడు. కొందరు ఆడవా ళ్లను చెరిచాడు. మరికొందరు స్త్రీల జీవితాలను నాశనం చేశాడు. ఇంకొందరికి దేహశుద్ధి చేశాడు. ఒక్కటేమిటి—అన్నివిధాలుగా వూళ్లో వాళ్లంద రినీ బాధపెట్టాడు. బాధపెట్టి వాళ్లకు విరోధి అయ్యాడు.

వాడిని మంచి మార్గంలోకి తీసుకురావడం ఎలాగా అన్నదే పెద్ద సమస్య అయి కూచుంది మల్లన్నకు. వాడిని వెలివేసి పల్లెనుండి తరి

మెయ్యడ మేమీ కష్టమయినవని కాదు. వాడిని పల్లెనుండి వెళ్లగొట్టమని ఎంతోమంది, ఎన్నోసార్లు చెప్పారు కూడా. కాని పోచమ్మ మొహంచూసి వాణ్ణి వదిలేశాడు మల్లన్న. ఇప్పుడు మళ్లీ ఇదొకటి !

"గీ నర్సిగాడి దెకెల్లి మనం బతికేటట్టు లేము" అన్నాడు ఒక రైతు.

"పోలీసోల్లు అణ్ణి పట్కపోతే పట్కపోని. నువ్వేం యిడిపించకు మల్లన్నా .... గా బద్మాశ్ గాడికి గిప్పుడైనా బుద్ధిరావాలి" అన్నాడు మరొకడు.

" ఔ, బాగైతది ఆడికి." అని అందరూ అన్నారు.

మల్లన్న కనుబొమ్మలు చిట్లించి వాళ్లను సూటిగా చూస్తూ అన్నాడు :

"నర్సిగాడు రౌడి, దొంగ, బద్మాష్ అంతా నిజమే. కాని నిన్నరాత్రి ఈడ్నే ఉన్నడుగద అడు. సత్తెంపల్లికి కాలే పెట్టని నర్సిగాణ్ణి పోలీసోల్లెందుకు పట్కపోతరు ? అడు దొంగతనానికి పోయి, కూని సేస్తే గా మాట యేరు. ఆడు గాడికి పోనేలేదు. అణ్ని ఈడ్నే సూసినట్టు నాకు మంచిగ యాదున్నది. అన్యాయంగా అణ్ని పోలీసోల్లు పట్కపోతుంటె వూకుండాల్నా నేను ?"

"నువ్వేమైనా అణ్ని ఇడిపించనిక్కి పోయిన వంటె నీమీదగూడ అనుమానం వస్తదేమో పోలీసోల్లకు" అన్నాడు ఇంకొకడు.

"నా మీదెందుకు అనుమానం వస్తది ? మల్లన్న ఎసుంటోడని ఇనస్పెక్టర్ సాబుకు గూడ తెల్సులే" అని మల్లన్న లేచి పొలంవైపుకు బయలుదేరాడు.

* * *

ఊరికి నాలుగు వైపులా మనుషులను పంపించి వెతికించడమైయింది. ఎక్కడా నరిసిగాడి జాడే లేదు.

ఒక వారం రోజులు గడిచిపోయాయి. నరిసిగాడిమీద వారంటు కూడా వచ్చేసిందన్న వార్త పల్లె అంతటా ప్రాకింది.

ఒకరోజు పోలీసులు వచ్చి, పల్లెలోని ప్రతి ఇంట్లోనూ గాలించారు కాని నరసిగాడు దొరక లేదు.

మల్లన్నను ఊరిముందున్న ఆంజనేయస్వామి గుడి దగ్గరికి పిలిపించి అడిగాడు ఇన్‌స్పెక్టర్.

"నిజంచెప్పు మల్లన్నా ! నర్సిగాడు ఎక్కడున్నాడు ?"

మల్లన్న తనకు తెలిసిన విషయాలన్నింటినీ వివరంగా చెప్పాడు. నర్సిగాడు నిరపరాధి అనీ, తనకు పూర్తిగా నమ్మకం ఉందని కూడా అన్నాడు.

"దానికి ఆధారమేమిటి ?" అనడిగాడు ఇన్‌స్పెక్టర్.

"ఈడ్నించి సత్తెంపల్లి నాలుగుమైళ్ళ దూరం ఉన్నది దొరా ! కూని జరిగింది అర్థ రాత్రిల అంటున్నరు. గప్పుడు నర్సిగాడ్ని ఈడ్నే, నా కండ్లతోనే సూసిన .... "

"ఇక్కడే అంటె ఎక్కడ ?"

మల్లన్న కొంచెం తడబడుతూ అన్నాడు. "ఈడ్నె అంటె గీ ఊళ్లోనే. ఏ జాగల అన్నది మాత్రం సరింగ యాదులేదు. నిజంగా ఆయాల నర్సిగాడు ఊళ్లోనే ఉన్నడు"

పోలీస్ ఇన్‌స్పెక్టర్ నవ్వుతూ అడిగాడు : "సరిగ్గా జ్ఞాపకం లేదన్నమాట. ఎందుకు ? ఆ రోజురాత్రి ఏమైనా వేసుకున్నావా ఏమిటి ?"

ఇన్‌స్పెక్టర్ ముందు అబద్ధం చెప్పడానికి మల్లన్న మనసొప్పలేదు. ఆ రోజు తాగినమాట నిజమే. కొంచెం మోతాదు మించి తాగాడేమో !

ఆ రోజురాత్రి జరిగిందంతా కొంచెం కొంచెంగా గుర్తుకొచ్చిం దతనికి. గుడంబా తాగిన మైకంలో ఒళ్లుమరచి, పొలంలోని మంచెమీదే పడుకుని ఉన్న తనకి అర్ధరాత్రప్పుడు చల్లటిగాలికి మెలుకువ కలిగింది. ఎముకలు కొరికే చలి. ఆ చలికి తట్టుకోలేక, సగం మైకంలోనే గొంగడి తెచ్చుకునేందుకు ఇంటికి వెళ్లాడు తను. పైరు కోతకు వచ్చినందువల్ల మళ్లీ పొలానికి వెళ్లవలసి వచ్చింది. కోతలు ముగిసేవరకూ అతను పొలంలోనే మంచెలో ఉంటూ కాపలా కాయాలి. లేకపోతే పంట దొంగలపాలవుతుంది. ఇంటికి వెళ్లేటప్పుడు

ధరలు దిగజారి, వ్యాపారం మ్యూనేసే పరిస్థితి ఏర్పడ్డది. వ్యాపారస్థుడు లెక్కలతో కుస్తీ పడుతున్నాడు.

గుమస్తా:-అయ్యగారూ ! అమ్మగారు మేడమీద నుంచి జారపడ్డారట!

వ్యాపారి:-అలాగా ఇకలాభం లేదు. వెంటనే అయినకాడికి అమ్మేసెయ్యవోయ్!

పి. రాధాకృష్ణమూర్తి (గుంటూరు)

ఎక్కడో నర్సిగాణ్ణి చూసినట్టు గుర్తు ..... వాడు నర్సిగాడే నన్న విషయంలో ఏ మాత్రం సందేహం లేదు తనకి.

మల్లన్న బుర్ర గోక్కున్నాడు. తను నర్సిగాణ్ణి ఎక్కడ చూశాడు ? ఎంత ప్రయత్నించినా గుర్తుకురాదేం ! నర్సిగాడి చావు బ్రతుకులు ఆమాటమీదే ఆధారపడినందువల్లనేమో ఎంతకీ గుర్తుకొచ్చి చావటంలేదు.

"ఆయాల నేను తాగినమాట నిజం దొరా. నర్సిగాణ్ణి చూసింది గూడా నిజమే."

"తాగిన మైకంలో నీకు వాణ్ణి చూసినట్టు భ్రమ కలిగిందేమో ! .... అన్నాడు ఇన్‌స్పెక్టర్.

"లేదు దొరా. సత్తెంగ సూసిన. నర్సిగాడికి, గాకూనికీ ఏమీ సమ్మందం లేదు."

"సంబంధం లేకపోతే వాడెందుకు పారిపోవాలి మరి ?"

"మీవోళ్లు పట్కపోతరని బుగుల్‌పడి పారిపోయుండొచ్చు దొరా !"

"అవును వాణ్ణి పట్టుకునేపోతాము" అన్నాడు ఇన్‌స్పెక్టర్.

పది పదిహేను రోజుల తరువాత నర్సిగాణ్ణి బంధించారన్న వార్త పల్లె ప్రజల కందరికీ తెలిసింది.

• • •

కేసు విచారణ ప్రారంభమయింది.

పోలీసుపక్షంవాళ్లందరి సాక్ష్యాలు పూర్తయ్యాయి. ఇక ముద్దాయివైపు వాళ్ల సాక్ష్యాలు తీసుకోవడం మాత్రమే మిగిలివుంది.

పోచమ్మకు మాటిచ్చిన ప్రకారం మల్లన్న నర్సిగాణ్ణి విడిపించడానికి చేయవలసిన ప్రయత్నమంతా చేశాడు. నర్సిగాడి తరఫున వాదించడానికి ఒక ప్లీడరుని నియమించి ఆ ఖర్చులు కూడా తనే భరించాడు.

పోలీసు స్టేషనులో నర్సిగాణ్ణి కలుసుకుని, ఆరోజు జరిగిన విషయాలన్నీ వివరంగా తెలుసుకోడానికి ప్రయత్నించాడు ప్లీడరు. కాని లాభంలేకపోయింది.

"ఆరోజు రాత్రి మల్లన్న నిన్ను చూశాడట. ఎక్కడ చూశాడో చెప్పు. ఆ సంగతి గనుక ఉన్నది ఉన్నట్టు చెప్పావా బతికిపోతావు. మల్లన్న సాక్ష్యంతో మరియొకరి సాక్ష్యం ఉంటే నువ్వు విడుదల అవుతావు" అని ఎన్ని విధాలుగా ప్రశ్నించినా, నర్సిగాడు స్పష్టంగా ఏసంగతి చెప్పలేదు.

"ఆయాల నేను వూళ్లోనే ఉన్నది, మల్లన్న నన్ను సూసినది అంత నిజం. కాని ఎక్కడ సూసిండో సరింగ సెప్పనిక్కిరాదు." అని సమాధానం చెప్పి వూరుకున్నాడు.

ఆరోజు రాత్రి వాడిని ఎక్కడ చూసిందీ మల్లన్న కూడా చెప్పలేకపోయాడు. తన కొడుకు ఆ రాత్రి ఇంట్లోనే ఉన్నట్టు పోచమ్మ వాదించినా ఆ ముసలిదాని సాక్ష్యంతో మాత్రమే వాడ్ని విడిపించడానికి సాధ్యమవదు. ఆ పల్లెలో నర్సిగాడి తరఫున సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి ఎవ్వరూ ముందుకు రాలేదు.

మల్లన్నకంతా అయోమయంగా ఉంది.

"ఏంసేస్తం వకీల్‌సాబ్. బగవంతుడు సేసినట్టవుతుంది. మా ఇద్దరి సాక్ష్యంతో ఏమైతే అదే కాని .... " అన్నాడు ప్లీడరుతో.

కేసు గెలిచే అవకాశం ఏమాత్రం లేకపోయినా ఏదో ఒప్పుకున్నందుకు యాంత్రికంగా పని చేస్తున్నాడు ప్లీడరు.

ముద్దాయివైపు సాక్ష్యం తీసుకునే రోజు వచ్చింది.

మల్లన్న సాక్ష్య మివ్వడానికి బోనులో నిలబడ్డాడు.

ముందే ఆలోచించి పెట్టుకున్న ప్రశ్నలను ఒక్కటొక్కటిగా అడగ నారంభించాడు ప్లీడరు.

"ఆరోజు రాత్రి పల్లెలోనే నర్సిగాడ్ని చూసినట్టు చెప్పావుకదా, ఆ అర్ధరాత్రప్పుడు నువ్వెక్కడికి వెళుతున్నావ్ ?"

"చేనులో కాపలా కాయటానికి. అడ్నే పడుకున్న దొరా. శానా సలి పెడ్తె, గొంగడి తెచ్చుకుందకని ఇంటికిపోయిన "

"ఇంట్లో ఎవరున్నా రప్పుడు ?"

"మా ఇంట్లో మే మిద్దరమే ఉండేది దొరా. ఆయాల నా పెండ్లాం మొక్కతే ఇంటికాడున్నది."

హఠాత్తుగా ఒక ఆలోచన తట్టింది ప్లీడరు గారికి. ఇన్నాళ్లు ఈ ఆలోచనే రాలేదే అనుకున్నాడు.

నర్సిగాడు దొంగ, రౌడీ, కనబడ్డ ఆడవాళ్ల నందరినీ చెరిచే నీచుడు .... అయితే .... ఆరోజు రాత్రి వాడు .... అవును అదే అయిఉంటుంది బహుశా.

'ఆరోజు రాత్రి ఎక్కడున్నావ్?' అని ప్రశ్నించిన దానికి వాడినుంచి సరైన సమాధానం రాకపోవడానికి కారణం అదేనేమో! ....

అంతవరకు యాంత్రికంగా ప్రశ్నలు వేస్తున్న ప్లీడరుకు ఇప్పుడు నవచైతన్యం వచ్చినట్టయింది. ముందే ఆలోచించిపెట్టుకున్న ప్రశ్నలు కాకుండా మరొక కొత్త ప్రశ్న వేశాడు.

"ఆరోజు రాత్రి నువ్వు నర్సిగాణ్ని చూసింది మీ యింట్లోనే కదూ మల్లన్నా ?"

హఠాత్తుగా వచ్చిన ఆ ప్రశ్న విని వణికిపోయాడు మల్లన్న. నర్సిగాడు తనింట్లో ? అందులోనూ అర్ధరాత్రప్పుడు ? మల్లన్న మెదడు అమితవేగంతో పనిచేయ నారంభించింది. అంతవరకు గుర్తుకు రాకపోయిన ఆ విషయం ఇప్పుడు స్పష్టంగా గుర్తుకొస్తోంది. అవును! తను వాణ్ని ఇంకెక్కడా చూడలేదు. తన ఇంట్లోనే చూశాడు. గొంగడి కోసం వచ్చిన తను తలుపు తట్టగానే లోపల ఏదో చప్పుడు వినిపించింది. యాది లేచివచ్చి వీధి తలుపు తెరవగానే పెరటి గుమ్మంలోంచి ఎవరో పరుగెత్తడం తను చూశాడు. వెన్నెల వెలుగులో వాడు నర్సిగాడేనని గుర్తుపట్టాడు కూడా .... మరుసటిరోజు లేచిన తరువాత వాడిని చూసిన సంగతి తప్ప మిగతా విషయాలన్నీ మరచిపోయాడు తను. అబ్బ! ఎంత మతిమరుపు తనకు ? ఎంత మోసం జరిగింది ?

"మల్లన్నా ..... " ప్లీడరు హెచ్చరించాడు.

మల్లన్న ముఖం తిప్పుకున్నాడు. తల వంచుకుని కూచున్న తన భార్య మోహంలో కొకసారి చూశాడు. ఆమె ప్రక్కన కూర్చున్న పోచమ్మ మొహంలో ఆశాకిరణం మెరవడం చూశాడు. నర్సిగాడు ఆమెకు ఒక్కగా నొక్క కొడుకనే విషయం జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నాడు. తన ప్రాణాన్నయినా అడ్డుపెట్టి నర్సిగాడ్ని విడిపిస్తానని తను చేసిన ప్రతిజ్ఞ మనసులో మెదిలింది. అతని ముఖంలో రంగులు మారాయి. దేవుడు తన కెలాంటి పరీక్ష పెట్టాడు ? .... ఆరోజు రాత్రి నర్సిగాడు తనింట్లోనే ఉన్నాడని చెపితే తన పరువు మర్యాదలన్నీ మంట గలిసిపోతాయి. అలా ఒప్పుకోకపోతే నర్సిగాడి ప్రాణం దక్కదు. వాడి తల్లితో తను ఆడినమాట నిలబెట్టుకోలేకపోతాడు. ఇప్పుడెలా ?

మల్లన్న గుటక మింగాడు. గొంతు సవరించుకుని న్యాయమూర్తివైపు తిరిగి అన్నాడు.

"అవును దొరా, నేను నర్సిగాణ్ని చూసింది మా యింట్లోనే ...... "

ప్రాసిక్యూటరుగారు క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్ ప్రారంభించాడు.

ఇజ్జత్

"నర్సిగాడు నీకే మవుతాడు ?"

"ఏమీకాడు దొరా ! "

"ఆ రోజు రాత్రి నీ భార్య ఒక్కర్తే ఇంట్లో ఉందని చెప్పావు. మరి అర్ధరాత్రప్పుడు నర్సిగాడు మీ యింట్లో ఏం చేస్తున్నాడు ?"

ఆ ప్రశ్నకు ఏమి సమాధానం చెప్పాలో తెలియక తల వంచుకుని మౌనంగా నిల్చున్నాడు మల్లన్న.

"చెప్పవేం ? నర్సిగాడు అర్ధరాత్రప్పుడు అక్కడ ఏం చేస్తున్నాడు ? నీ భార్యను వాడు వుంచుకున్నాడేమో ?"

ఈ మాట విన్న మల్లన్నకు తన వంటిమీద పాములు ,జెర్రులూ పాకినట్టయింది. కళ్లు బైర్లు కమ్మాయి. మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించాడు కాని నోరు పెగిలి రాలేదు.

"అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పు. నర్సిగాడు నీ భార్యకు ప్రియుడా ? లేకపోతే అర్ధరాత్రప్పుడు ఒంటరిగా వున్న ఆడదానింట్లో వాడికేం పని ?"

మల్లన్న తలకొంచెం పైకెత్తి నెమ్మదిగా "నేను ఆడ్ని మా ఇంట్ల సూసిన మాట నిజం. కావాలంటే దాన్ని అడుగుదొరా" అన్నాడు. అనేసి మళ్లీ తల వంచుకున్నాడు.

> పంతులు:-దున్నేవానిది భూమి,అన్న చట్టం ఎప్పుడువీలవుతుందిరా రామూ.
>
> రాము:- ఉతికిన వాడికి చొక్కా, చట్టం వచ్చినప్పుడండి.
>
> పి. నరసింహామూర్తి (అనంతపురం)

చట్ట ప్రకారం యాది సాక్ష్యాన్ని కూడా తీసుకో బడింది. నర్సిగాడికీ ,తనకీ చాలారోజుల నుండి రహస్యమైన సంబంధం వుందనీ వాడు ఆ రాత్రి తనతోనే వున్నాడనీ ఒప్పుకుంది.

నర్సిగాణ్ని విడుదల చేశారు.

* * *

ఆ రోజు సాయంకాలపు బస్సులో వా ళ్లందరూ పట్నంనుంచి తమ పల్లెకు బయలుదేరారు. పల్లె చేరుకునేటప్పటికి రాత్రయి పోయింది. త్రోవలో ఎవరూ మాట్లాడలేదు. మల్లన్నయితే అసలు నోరే మెదపలేదు.

ఊరి ముందున్న ఆంజనేయ స్వామి గుడి దగ్గరికి రాగానే, అక్కడ కబుర్లు చెప్పుకుంటున్న వా రందరూ వీళ్లను చూసి లేచి నిలబడ్డారు.

"నర్సిగా నువ్విక్కడే వుండు. యాదీ నువ్వుగూడ. ఈ రయ్యా యిాల్లను సూస్తుండు." అనిచెప్పి మల్లన్న తన ఇంటికి వెళ్లాడు. దీపం వెలిగించాడు. గోడలో మేకకు తగిలించివున్న తుపాకి చేతికి తీసుకుని, గూట్లో భద్రంగా దాచిన గుళ్లల్లో ఒకటి అందులో నింపుకున్నాడు. మళ్లీ మామూలుగా తలుపుకు తాళం వేసి గుడిదగ్గరికి చేరుకున్నాడు. దేవుడికి నమస్కరించి వచ్చి, అరుగుమీద కూచుని, తుపాకీని పైకెత్తి పట్టుకుని గంభీరమైన కంఠంతో ఇలా అన్నాడు :

"నర్సిగా! గీడ ఎలుతుర్ల కొచ్చి నిలబడు".

నర్సిగాడు తన భుజం పట్టుకు నిల్చున్న తల్లిని పక్కకు జరిపి, మల్లన్నకు ఎదురుగా వచ్చి నిలబడ్డాడు.

"అయ్యో! నా కొడుకును సంపకు మల్లన్నా" శోకాలు ప్రారంభించింది పోచమ్మ .

అంతవరకు దూరంగా నిల్చునీ చూస్తున్న యాది గబగబా పరుగెత్తుకువచ్చి మల్లన్న పాదాలున గట్టిగా పట్టుకుని , "గిదొక్కసారి యిడ్సిపెట్టు. ఇంకెప్పుడిట్ల సేయ . ." అని ప్రాధేయపడింది.

"ఈరయ్యా, దీన్ని అసింట తోల్కపో. మునల్దాన్ని గూడా!" అని ఆజ్ఞ ఇచ్చాడు మల్లన్న. వెంటనే ఈరయ్య ముందుకొచ్చి యదినీ మునల్దానినీ దూరంగా తీసుకుపోయాడు.

తుపాకీని నర్సిగాడివైపు గురిపెట్టి అన్నాడు మల్లన్న:

"నీ పానాలు కాపాడతనని నేను మీఅవ్వకుమాటిచ్చిన. అన్నట్లుగనే నీపానాలు కాపాడిన. నామాటనేమో నిలబెట్టుకున్న. కాని నా ఇంటి "ఇజ్జత్ పోయింది. గిప్పుడు గదికూడా నిలబెట్టు కోవాలే. అందుకని గిప్పుడు నె నేం సెయ్యాలో నువ్వే సెప్పు."

"నువ్వు దేవుల్లాంటి మనిసివి మల్లన్నా. నేను బద్మాసును దొంగని, లుచ్చా. నేను శానాసెడ్డపని సేసిన. నువ్వు ఏమి సిక్స యిచ్చినా తయారుగున్న" వణుకుతున్న కంఠంతో అన్నాడు నర్సిగాడు.

"తయారుగున్నావా ?" అంటూ తుపాకీని అటూ యిటూ తిప్పసాగాడు మల్లన్న.

"నా అసుంటి పాపాత్ముడు పానాలతో ఉండ గూడదు మల్లన్న. నువ్వేం ఫికర్ సెయ్యకు. తుపాకీతో నన్ను సంపెయ్యి. ఊ .... జల్డి ...." అంటూ ఛాతీ విరుచుకుని నిలబడ్డాడు నర్సిగాడు.

పోచమ్మ ఏడుపు ఎక్కువయింది. "అయ్యో.... అయ్యో ! నా కొడుకును సంపేత్తున్నరో దేవుడా" అని పెద్ద పెద్ద కేకలు పెట్ట నారంభించింది.

మల్లన్న శాంతంగా అన్నాడు : నిన్ను సంపాలె. అదే మంచి సిక్స నీకు. నీ అసుంటోడు బతికి ఉండగూడదు. గానీ గిప్పుడు నేనే బతికించుకొచ్చిన నిన్ను నేనే సంపగూడదు. ఇంకమీదయినా అందరిలెక్క కష్టంసేసి బతుకు నర్సిగా !" అని యాదిని దగ్గరికి తీసుకురమ్మని చెప్పాడు. ఆమె దగ్గరికి రాంగానే "నువ్వు గాడ నిలబడు, నర్సిగాడి దగ్గర. ఇయాలటినుంచి ఆడే నీ మొగుడు. నువ్వాడి పెండ్లాం. మిమ్మల్ని పల్లెనుంచి ఎల్లగొట్టనిక్కి నా కిష్టంలేదు. సావు దగ్గరకొచ్చిన గీ ముసల్దాకతున్నదిగద .... నా యింటి ఇజ్జతు పోయి నంక ఇగ నే నెందుకు .... అందుకని నేను .... నేను .... " అంటూ తుపాకీని తన కణతకు గురిపెట్టుకుని ట్రిగ్గర్ నొక్కాడు. ★